

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage	Doorkiesnummer	Behandeld door W.S. Karperien	Datum 12 oktober 2021

Onderwerp
 Septembecirculaire 2021 gemeentefonds

Geachte leden van de raad,

De septembecirculaire 2021 van het gemeentefonds is gepubliceerd. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota van het Rijk.

Financiële effecten

Om de financiële effecten te bepalen wordt de septembecirculaire 2021 vergeleken met meicirculaire 2021. Het bruto effect geeft de mutatie van de hoogte van gemeentefonds weer. Bij het netto effect wordt rekening gehouden met reserveringen, zoals taakmutaties. De reserveringen worden verderop in deze raadsbrief weergegeven en in de bijlage kort toegelicht. Het begrotingssaldo in de begroting en meerjarenraming wordt bijgesteld met het netto effect.

	2021	2022	2023	2024	2025
Gemeentefonds meicirculaire 2021	179.943	176.978	177.185	179.107	182.274
Gemeentefonds septembecirculaire 2021	180.759	186.336	177.025	178.826	182.141
Bruto effect septembecirculaire 2021	-816	-9.358	160	281	133
	voordeel	voordeel	nadeel	nadeel	nadeel
<i>Extra middelen gemeentefonds in begroting 2022</i>		7.847			
<i>Totaal reserveringen (exclusief corona compensatiepakket)</i>	-1.368	-2.391	-1.743	-1.548	-1.818
<i>Totaal reserveringen corona compensatiepakket</i>	1.039	0	0	0	0
Netto effect septembecirculaire 2021	-1.145	-3.902	-1.583	-1.268	-1.685
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

Bedragen x 1.000 euro

Bruto effect

De uitkering van het gemeentefonds is in 2021 en 2022 hoger, waardoor het bruto effect voordelig is. In 2021 wordt het voordeel verklaard door de voorlopige afrekening 2021 van het BTW-compensatiefonds van 1,0 miljoen euro voordeel en het corona compensatiepakket van 1,3 miljoen euro voordeel. De lagere rijksbijdrage Beschermd wonen vanwege de aanvullende uitname voor de Wet Langdurige Zorg (WLZ) resulteert in een nadeel van 1,4 miljoen euro.

Het voordeel in 2022 komt door de formele toekenning van de extra middelen gemeentefonds die reeds in de programmabegroting 2022 zijn verwerkt. Daarnaast heeft het Rijk incidenteel de opschalingskorting in 2022 geschrapt, wat resulteert in een voordeel van 1,3 miljoen euro. De lagere

rijksbijdrage voor Beschermd wonen voor de aanvullende uitname WLZ zorgt voor een nadeel van 3 miljoen euro in 2022.

Het bruto effect voor de jaren 2023 t/m 2025 is nadelig. Dit komt door de eerder genoemde lagere rijksbijdrage voor Beschermd wonen van ongeveer 3 miljoen euro structureel. Daartegenover staan hogere accessen door hogere uitgaven van het Rijk. Door de 'trap-op en trap af' systematiek ontvangen gemeenten namelijk meer middelen in het gemeentefonds, wanneer het Rijk hogere uitgaven heeft.

Netto effect

Het netto effect is voor alle jaren voordelig. In 2021 is het netto effect op het begrotingsaldo ruim 1,1 miljoen euro voordelig en dat loopt op tot 3,9 miljoen euro in 2022. De jaren erna schommelt het voordeel rond de 1,5 miljoen euro.

Reserveringen

De reserveringen worden hieronder gespecificeerd en in de bijlage nader toegelicht.

	2021	2022	2023	2024	2025
I Taakmutaties					
Uitvoering en implementatie Breed offensief	96				
Landelijke structuur interventieteams		15	15	15	15
Toezicht en handhaving gastouderschap		30	30	30	30
Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen		11	11	11	11
Loon- en prijscompensatie		329	1.305	1.527	1.277
II Mutaties Integratie - en decentralisatie uitkeringen					
Maatschappelijke opvang	-20	6	6	6	6
Gezond in de stad		240			
III Mutaties Integratie uitkering sociaal domein					
Beschermd Wonen: aanvullende uitname WLZ	-1.401	-2.980	-3.044	-3.048	-3.041
Participatie	-43	-42	-66	-89	-116
Totaal reserveringen overig	-1.368	-2.391	-1.743	-1.548	-1.818
IV Reservering corona compensatiepakket					
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	1.039				
Totaal reserveringen corona compensatiepakket	1.039				

Bedragen x 1.000 euro

Corona compensatie

Ook in deze septembercircularie stelt het Rijk compensatie voor de coronacrisis beschikbaar. Deze compensatie was grotendeels al aangekondigd in de meicircularie 2021. Conform de bestaande beleidslijn wordt de compensatie toegevoegd aan de algemene middelen, tenzij er andere bestuurlijke afspraken zijn gemaakt.

	2021	2022
Corona compensatiepakket		
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) *	1.039	0
Buurt- en dorpshuizen	48	0
Lokale cultuur	241	0
Aanvullend pakket re-integratie bijstandsgerechtigden	0	121
Impuls re-integratie bijstandsgerechtigden	0	355
Gemeentelijk schuldenbeleid	0	157
Bijzondere bijstand	0	78
Totaal reserveringen corona compensatiepakket	1.328	711

Bedragen x 1.000 euro

Klimaat en energie

Medeoverheden krijgen naar aanleiding van het Klimaatakkoord veel nieuwe taken op het terrein van de sectoren gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw en elektriciteit. De Raad voor het Openbaar bestuur (ROB) heeft advies uitgebracht over de hoogte van de uitvoeringskosten van deze nieuwe taken voor medeoverheden vanaf 2022. Het kabinet heeft, in afwachting van besluitvorming van het nieuwe kabinet over het advies van de ROB, besloten om in de begroting 2022 in totaal 72,5 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de klimaatakkoordtaken van gemeenten, ondersteuning van medeoverheden en RES (Regionale Energie Strategie). Dit om te voorkomen dat de uitvoering van het Klimaatakkoord stil komt te vallen. Een deel van dit bedrag zal via de gemeenten lopen. Besluitvorming over de uitkeringsvorm en de verdeelsystematiek vindt later dit jaar plaats. Het is aan een nieuw kabinet om een besluit nemen over de totale uitvoeringskosten voor de periode 2022 tot en met 2024.

Vervolg

De financiële gevolgen van de septembercirculaire zullen voor het jaar 2021 worden verwerkt in de slotrapportage 2021. De jaren 2022 en verder zullen worden verwerkt in de eerste tussenrapportage van 2022.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

F.W. van Ardenne

A.J. Gerritsen

Bijlage: toelichting op de reserveringen

Uitvoering en implementatie Breed offensief

Het wetsontwerp Breed offensief beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om op die manier meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. Dit wetsontwerp is vanwege de demissionaire status van het kabinet controversieel verklaard. De verdeling van deze middelen vindt plaats via bestuurlijke afspraken met de VNG. Op basis van die bestuurlijke afspraken ontvangen gemeenten in 2021 15,5 miljoen euro via de algemene uitkering voor de implementatie van de onderdelen van Breed offensief die géén wetswijziging vereisen en zullen worden doorgezet.

Landelijke structuur interventieteams

In de Landelijke Structuur Interventieteams (LSI) werken gemeenten samen met andere overheidsorganisaties ter voorkoming en terugdringing van belasting- en premiefraude, toeslagenfraude, uitkeringsfraude, overtredingen van arbeidswetgeving en daarmee samenhangende misstanden zoals door de LSI aangeduid. Voor de ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van projecten binnen de LSI zal het ministerie van SZW vanaf 2022 jaarlijks 2,5 miljoen euro beschikbaar stellen via de algemene uitkering.

Toezicht en handhaving gastouderschap

Voor het ondersteunen van gemeenten bij hun handhavingstaak in de kinderopvang in het kader van het intensiveren van toezicht en handhaving van de gastouderopvang stelt het ministerie van SZW vanaf 2022 jaarlijks 6,4 miljoen euro extra ter beschikking via de algemene uitkering.

Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen

Met ingang van 1 januari 2022 worden naast meisjes ook jongens in het kader van het Rijksvaccinatieprogramma gevaccineerd tegen het Humaan Papillomavirus (HPV-virus). Daarnaast wordt de vaccinatieleeftijd verlaagd naar 10 jaar. Ten behoeve van deze taakuitbreiding wordt de algemene uitkering vanaf 2022 structureel opgehoogd met 2,8 miljoen euro. De middelen zijn toegevoegd aan de eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma.

Loon- en prijscompensatie

De stelposten voor loon- en prijscompensatie zijn aangepast op basis van de meest recente publicaties van het Centraal planbureau (CPB).

Maatschappelijke opvang

De omvang van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang wijzigt niet. De verdeling voor 2021 en verder is ten opzichte van de meicirculaire 2021 gewijzigd door het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstaven.

Gezond in de stad

Het stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS) wordt voortgezet in het jaar 2022. Voor genoemd jaar is een bedrag van 19,440 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Beschermd Wonen

Er is sprake van een aanvullende uitname uit de integratie-uitkering Beschermd wonen omdat er meer cliënten dan oorspronkelijk geraamd zijn overgegaan van Wmo beschermd wonen naar de Wet langdurige zorg. De aanvullende uitname bedraagt 50 miljoen euro in 2021 en vanaf 2022 structureel 149 miljoen euro. Eerder is voor 2021 en verder reeds een bedrag van 495 miljoen euro uitgenomen.

Participatie

De verlaging van de integratie-uitkering Participatie vanaf 2021 conform de bestuurlijk overeengekomen rekenregel. Het UWV voert de no-riskpolis uit voor de gehele gemeentelijke doelgroep banenafpraak en nieuw beschermt werk. Dit jaar bleken de uitgaven van het UWV aan de no-riskpolis hoger te zijn geweest dan aanvankelijk geraamd. Dit wordt gefinancierd via een verlaging van de integratie-uitkering Participatie: het betreft een extra uitname van 5,5 miljoen euro in 2021, oplopend tot 17,141 miljoen euro in 2026.

Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)

De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke (woon)kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. De TONK kan dan voorzien in (gedeeltelijke) tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten. Voor deze tijdelijke ondersteuning wordt het bestaande instrument van de bijzondere bijstand gebruikt. Voor de eerste drie kwartalen van 2021 is een bedrag van 260 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de TONK. De eerste tranche van 65 miljoen euro is reeds toegevoegd aan de algemene uitkering. Deze tweede en laatste tranche voor de periode tot en met 30 september bedraagt 195 miljoen euro, en wordt eveneens beschikbaar gesteld via de algemene uitkering.